

Unele comentarii la încheierea Școlii Post-Doctorale a Academiei Române, Seria 2014-2015

Permiteți-mi să mă refer pe scurt la două probleme.

1. Prima vizează rezultatele obținute de seria Dumneavoastră.

1. Tabelul următor redă statistica descriptivă a notelor acordate de tutori (symbol EV1), referenții de specialitate din Comisia științifică (EV2) și de Comisia finală de susținere (EV3). Ultima coloană (EV4) reprezintă media generală de absolvire a Școlii Post-Doctorale.

Statistica Descriptivă a evaluărilor acordate cursanților

Școlii Post-Doctorale a Academiei Române, seria 2014-2015

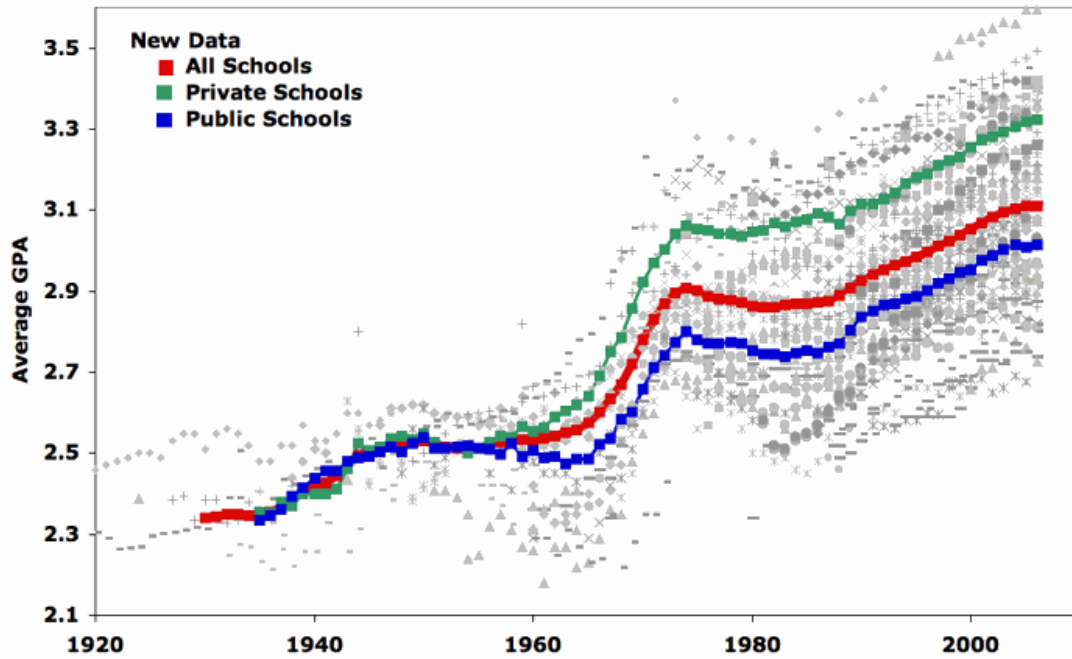
	EV1	EV2	EV3	EV4
Mean	9.68	9.62	9.45	9.59
Median	9.75	9.64	9.62	9.66
Maximum	10	10	10	10
Minimum	8.8	9	8.17	8.92
Std. Dev.	0.298487	0.280746	0.504975	0.301615
Skewness	-1.12206	-0.52312	-1.14018	-0.56031
Kurtosis	3.449242	2.621301	3.497151	2.228467

Notele scad întrucâtva, de la tutore la Comisia finală. În cazul ultimei și diferențierea devine mai accentuată, coeficientul de variație crescând de la circa 3% pentru EV1 și EV2 la peste 5.3% pentru EV3.

În ansamblu, însă, s-au înregistrat calificative ridicate. Acestea reflectă, desigur, competența și eforturile cursanților, ca și ale celor care i-au asistat – managerul de Proiect – Domnul Dr. Constantin Marin, experții pe termen lung, echipa de consilieri în frunte cu Doamna Veronica Bostanica. Cu toții merită înalta noastră apreciere.

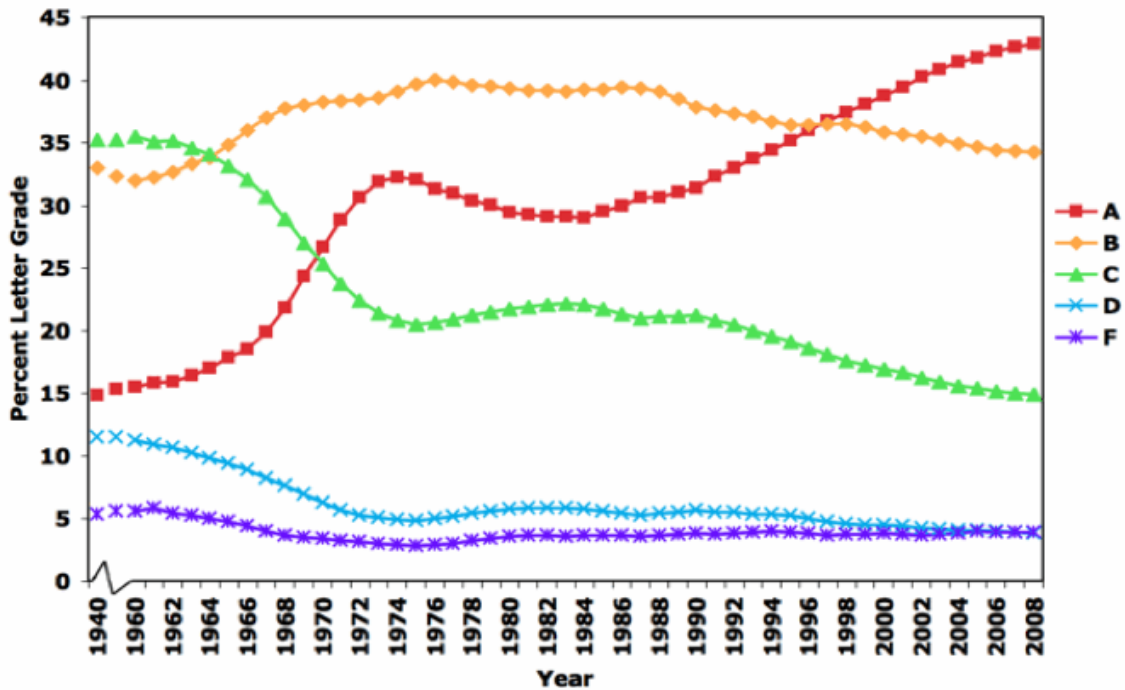
1.1. Propun, totuși, să examinăm chestiunea și dintr-o perspectivă mai puțin “festivistă”. De peste un deceniu - atât în SUA, cât și în alte state avansate din Europa și Asia – se discută despre așa-zisa “grade inflation”, adică tendința de expandare a calificativelor din sistemul oficial de educație. Statistica este relevantă. Dinamica GPA – “grade point average” – pe un interval de aproape un secol în America se prezintă astfel (Rojstaczer and Healy, 2010):

Variability in Grading, US Colleges, 1920-2006

Trendul global a rezultat din urmatoarea distribuție a celor cinci trepte de evaluare – anume A, B, C, D și F (în loc de E, probabil de la failure) - practicate preponderent în SUA:

Grade Distribution Over Time, Nationwide

Se observă quasi-constanța calificativelor B, D și F, simultan cu o evoluție de sens contrar a calificativelor C (scădere) și A (creștere).

1.3. A apărut o imensă literatură despre posibilele cauze ale acestui fenomen. Le voi sintetiza în două categorii, folosind în special evaluările documentare din (Schiming, 2005; Laura and Jack Lackey, 2006).

Cred că unele dintre aceste cauze pot fi considerate endogene evoluției ca atare a sistemelor de educație, altele sunt exogene.

a) Cele endogene țin în special de perfecționarea procesului de instruire. Menționez, cu titlu exemplificativ:

- încorporarea progreselor științei în programele de învățământ, în manuale și alte instrumente didactice;
- folosirea pe scară tot mai largă a unor tehnici superioare computaționale, de analiză logică și de laborator;
- creșterea competenței profesorilor, asistarea lor de un personal auxiliar mai calificat;
- facilitarea accesului la sursele documentare de calitate, penetrarea masivă a tehnologiei informației;
- accentuarea competiției la accesarea în fazele superioare de instruire, ca și la obținerea unor joburi bine plătite.

b) Setul cauzelor exogene ar include, între altele:

- conexarea sistemului de remunerare și promovare a personalului didactic la evaluările medii ale grupurilor de cursanți aflați în pregătire;
- condiționarea diverselor scheme de suport financiar pentru studenți (burse, credite, etc ...) de calificativele obținute de acestia;
- interpretarea diferită de către evaluatori a setului de exigențe aferent scalei adoptate;
- ponderea excesivă în actul de evaluare a unor ingrediente subiective, inclusiv de sorginte extra-didactică.

Este evident că factorii exogeni distorsionează calificativele – uneori chiar foarte grav - și preferabil ar fi ca impactul lor să fie redus la minimum posibil.

Acțiunea factorilor endogeni – care, în principiu, ar trebui stimulată – generează și ea o dificultate. Anume aceea a aglomerării progresive a calificativelor în zona superioară a scalei de evaluare. Și nu avem la îndemână decât două soluții:

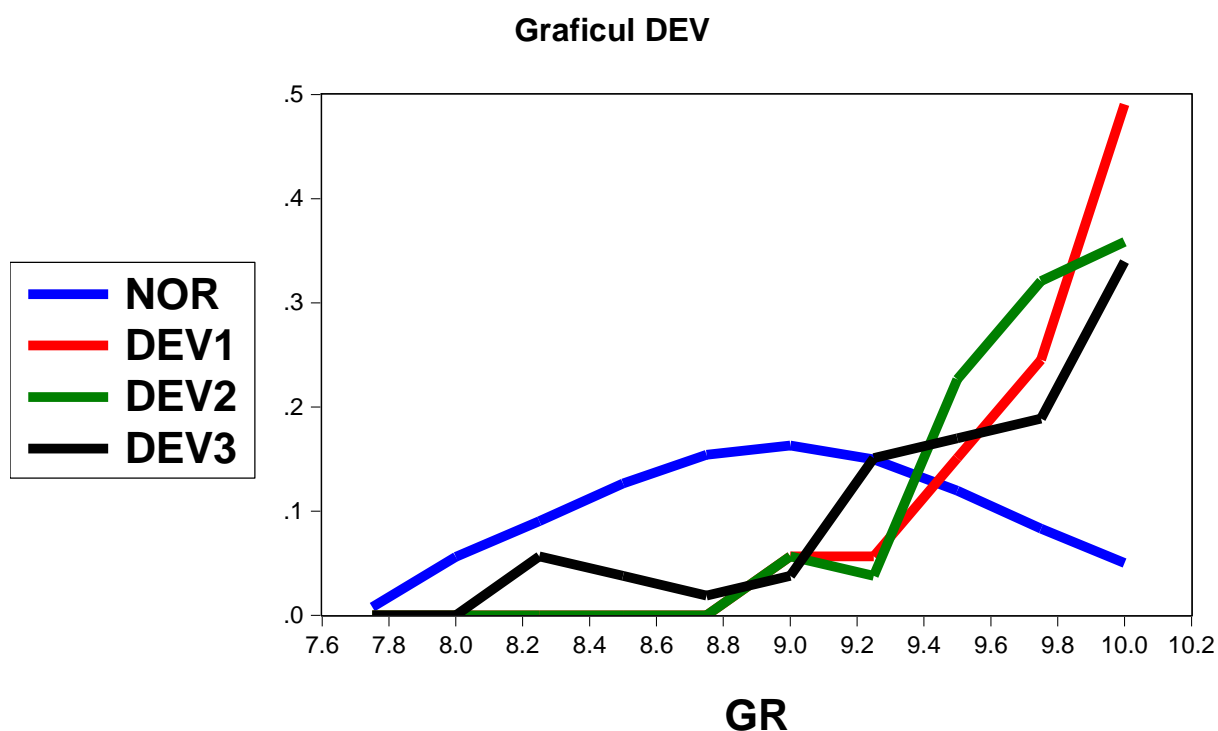
- fie se adaugă periodic noi trepte, mai înalte, de evaluare,
- fie acceptăm ca o scală de evaluare este contextual condiționată, comparațiile longitudinale fiind din acest motiv neconcludente.

1.5. Chiar și comparațiile transversale nu sunt justificate decât în prezența unor temeuri suficiente ca mulțimile concurente provin din aceeași scală de evaluare, aplicată concomitent sau la momente apropiate.

Ce se poate face atunci când nu dispunem de un referențial adecvat, ca în cazul nostru. Se situează calificativele din Tabel în zona valorilor reale ale plusului de competență dobândit de cursanți? Reflectă ele indeajuns de rezonabil dispersiile efective din eșantion?

Am apelat, ca demers pur ilustrativ, la distribuția normală circumscrisă în limite prestabilite, dată fiind selecția prealabilă operată prin condițiile de admitere ale Școlii Post-doctorale. S-a impus deci intervalul de la nota 10 până la nota 7.75. Am presupus, așadar, că se pot obține și calificative sub 8 (nota minimă de trecere), dar apropiate totuși de acest barem.

Graficul următor proiectează distribuțiile celor trei etape de evaluare (DEV1, DEV2 și DEV3) comparativ cu distribuția normală (NOR).

Este clar că notele deviază de la distribuția normală, chiar în forma amendată prin restricțiile anterior menționate. Și nu în defavoarea cursanților, ci din contra. Nu este exclus ca structura calitativă a prezentului grup să fie “mai specială”, fără vreo conotație ironică în aceasta afirmație. Mai cu seamă că – examinând toate dizertațiile susținute - m-am convins că multe dintre ele sunt realmente valoroase. Am și invitat o serie de post-doctoranzi să-și expună lucrările în cadrul Seminarului de Modelare pe care îl coordonez.

Putem deci admite că media eșantionului s-ar situa cu adevărat peste aceea aferentă distribuției normale. Totuși, diferența pare a decodifica și prezenta în calificative a unui așa-zis “bonus de încurajare”. Ar fi în folosul noilor absovenți să nu uite – nici acum și nici mai târziu – această circumstanță.

2. A doua problemă, la care mă voi referi, este vizibilitatea științifică a Dumneavoastră că actuali sau viitori cercetători, cadre universitare, experți de rang superior.

Mitul savantului solitar, “perfect ecranat în faimosul sau turn de fildeș”, s-a spulberat. Trăim într-o lume a competiției dure, inclusiv și poate mai cu seama în cercetarea științifică. Se lucrează tot mai puțin strict individual și tot mai mult în echipe. Modul cum suntem percepuți de comunitatea profesională a devenit esențial pentru cariera și performanțele noastre profesionale.

2.1. Este recomandabil ca fiecare dintre noi să se afilieze la bancile de informații științifice, naționale și internaționale, de prestigiu. Beneficiul documentar este enorm. În plus, putem astfel cunoaște mai obiectiv care este poziția profesională proprie comparativ cu stadiul general al cercetării economice.

2.2. Mulți dintre noi trebuie să ne eliberăm de ceea ce s-ar putea numi “complexul ISI”. Calea nu este “cârcoteală malițioasă” sau “eschivă”, ci abordarea mai frecventă a publicațiilor științifice de top. Să nu dramatizăm posibilul refuz, revistele respective fiind confruntate cu o imensă ofertă de calitate ridicată. Rata lor de respingere atinge deseori 70-80%.

Penetrarea în elita științifică nu-i posibilă prin mimetism, retragerea în exerciții de ilustrare statistică a enunțurilor consacrate sau prin inovații terminologice ce “doar din coadă sună”. Cel mai important este să ne propunem spre studiu teme dificile, a căror soluționare să însemne un adaos cognitiv real. Decisive în acest sens sunt documentarea cuprinzătoare a domeniului investigat, analiza minuțioasă a problemei date, formarea unei atitudini maximal-critice față de propriile elaborate. Nu avem decât de câștigat dacă tratăm cu solicitudine observațiile altora, dacă participăm la forumurile de dezbateră, dacă apelăm la sprijinul colegial al altor specialiști, inclusiv la serviciile de consultanță în pregătirea textelor științifice. În locul unui abandon precipitat (cu inerenta inhibare ulterioară a activității noastre), refuzul unei reviste ISI ar trebui transformat în startul unei noi etape de aprofundare a cercetării în cauză.

2.3. Sigur că reușita depinde mult de tematică aleasă. După cum se exprimă Karl Popper, succesul în știință are nevoie de multă, foarte multă muncă, dar și de puțin noroc. Adică de șansa de a te plasa într-o nișă de cercetare cu adevărat interesantă pentru progresul cunoașterii.

Prin complexitatea sa, economia contemporană oferă un spațiu de studiu practic infinit. M-a bucurat că spectrul problematic al dizertațiilor Dumneavoastră a fost și el destul de diversificat. În dorința perfect îndreptățită de a ne înscrie în

trendurile internațional dominante, să nu subestimăm tematica ce poate rezulta din experiența României.

După opinia mea, materialul empiric oferit de istoria, prezentul și perspectivele țării noastre permite extragerea multor concluzii originale, de larg interes științific. Printre astfel de subiecte, aș menționa:

- funcționarea economiilor slab structurate instituțional; persistența formelor fără fond în sistemele social-economice;
- modelarea fenomenelor macro-economice de tip fuzzy;
- particularitățile zonelor de intersectare a unor mega-fluxuri internaționale din: comerțul cu bunuri și servicii, migrația demografică, circulația capitalului și informației;
- mecanismele de absorbție a șocurilor externe; reziliența conservativă;
- factorii determinanți ai decalajelor de dezvoltare;
- aproximarea seriilor de date istorice în condițiile unor sisteme naționale de statistică oficială constituite relativ recent;
- implicațiile economico-sociale ale biodiversității naturale;
- multi-culturalitatea, pluralismul etnic, efectele social-economice ale tradițiilor neconsolidate;
- sectorul informal ca parte intrinsecă a economiei.

Lista poate continua. În jurul unor astfel de teme se pot dezvolta cercetări de anvergură, multidisciplinare, cu antrenarea celui mai modern aparat analitic, iar rezultatele – sunt sigur – nu ne vor dezamăgi. Pentru că cea mai mare parte a omenirii se confruntă - într-o proporție sau alta – cu asemenea probleme.

Vă doresc tuturor un parcurs profesional remarcabil.

Acad. Emilian Dobrescu

București, 29 septembrie 2015

Referinte:

Lackey, Laura W. and W. Jack Lackey (2006): "Grade Inflation: Potential Causes and Solutions", Int. J. Engng Ed. Vol. 22, No. 1, pp. 130-139, TEMPUS Publications; <http://www.ijee.ie/articles/Vol22-1/IJEE1713.pdf>

Rojstaczer, Stuart and Christopher Healy (2010): "Grading in American Colleges and Universities", <http://www.gradeinflation.com/tcr2010grading.pdf>; <http://www.gradeinflation.com/>.

Schiming, Richard C. (2005): "Grade Inflation", Minnesota State University Mankato; <https://www.mnsu.edu/cetl/teachingresources/articles/gradeinflation.html>

Schneider, Jack and Ethan Hutt (2013): "Making the Grade: A History of the A-F Marking Scheme"; http://academics.holycross.edu/files/Education/schneider/Making_the_Grade_JCS_pre-pub.pdf